

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број:01-272411
26.6.2019.
Јагодина

На основу члана 73. став 7. Статута, Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу обавештава јавност

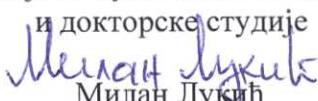
I. Ставља се на увид јавности завршни рад на мастер академским студијама, под називом *Насиље на часу физичкој васпитања*, кандидата Верице Тошић и *Извештај комисије за оцену и одбрану наведеној завршној ради* број 01-2717/1 од 26.06.2019. године.

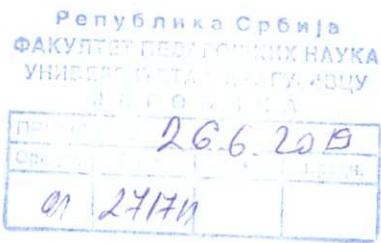
II. Извештај Комисије ставља се на увид јавности објављивањем на сајту Факултета. Завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије стављају се на увид јавности у библиотеки Факултета.

III. Рок објављивања: 8 дана.

IV. Примедбе и предлози на урађени завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије достављају се у предвиђеном року преко пословног секретара.

Достављено администратору и библиотеци, и истакнуто на огласној табли 26.06.2019. године.

Самостални стручно-технички сарадник
за студије и студентска питања – мастер
и докторске студије

Милан Лукић

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Предмет: Извештај комисије за оцену и одбрану **ЗАВРШНОГ РАДА НА МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА**

Одлуком Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу бр. 01-2453/1 од 7.6.2019. године образована је комисија за оцену и одбрану **завршног рада на мастер академским студијама**, под називом **НАСИЉЕ НА ЧАСУ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА**, кандидата *Верице Тошић*, у саставу:

Председник,

др **Александар ИГЊАТОВИЋ**, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област физичка култура са методиком наставе

Чланови:

др **Живорад МАРКОВИЋ**, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област физичка култура са методиком наставе, *менџер* и

др **Сандра МИЛАНОВИЋ**, доцент Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област физичка култура са методиком наставе, *члан*.

Поступајући по Одлуци Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, а у складу са академским правилима и уобичајеним нормама које важе и примењују се у оваквом раду. Комисија је упозната са структуром и текстом **завршног рада на мастер академским студијама**, а која је, у сасвим прикладној форми, правовремено достављена, па је објективно у могућности, захваљујући на поверењу подноси Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу следећи

ИЗВЕШТАЈ

Завршни рад на мастер академским студијама *Верице Тошић „НАСИЉЕ НА ЧАСУ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА“* је урађен на 79 страна формата А4, са проредом – *један ипо*, примереним *маргинама* и бројем *редова* текста по страници. Опскрбљен је са дванаест табела, које су уграђене у основни текст завршног рада и са истим чине сасвим логичну целину.

Консултовано је 52 библиографске јединице (литература) и углавном су то дела и радови који се директно односе на истраживани простор, а временски су актуелни и релевантни за ниво, врсту и намену рада. Завршни рад, такође, садржи краћи извод (резиме) на *српском* и *енглеском* језику, што посебно желимо да истакнемо.

Текст је логички и функционално раздељен на девет посебних поглавља подељених у одређена потпоглавља. Свако поглавље рада чини, у стилском и функционалном смислу, сасвим логичан део рада, али су, такође, и сви ти делови завршног рада укомупоновани у једну кохерентну целину, која је у чврстој „вези“ са основном идејом рада.

Кандидат у *уводном делу* истиче да вршњачко насиље није феномен модерног времена. Ова појава стара је колико и друштво, али до експлозије интересовања за истраживање овог феномена долази у другој половини 20. века када постаје видљивије и разноврсније и добија на интензитету. Вршњачко насиље је озбиљан друштвени проблем са којим се свакодневно сусрећемо у раду са децом. Оно обухвата различите негативне поступке које вршњаци примењују према појединцу/групи. Најчешће се сматрало да вршњачко насиље подразумева само физичко насиље, онај лако видљиви облик и његове последицемодрице. Истаживањима се дошло до сазнања да су то и други облици и њихове скривене последице које родитељи, учитељи, пријатељи и други теже примећују, а које остављају тешке последице на емоционални, психолошки и социјални развој детета. Породица је прва социјална средина у коју дете дође након рођења и ту започиње његов раст, развој, учење и стицање различитих знања и понашања. Родитељи представљају модел понашања свом детету док дете не пође у школу. Школа као важан чинилац процеса васпитања и образовања, најорганизованије, најсистематичније, сврсисходно настоји допринети што целовитијем развоју личности сваког детета путем деловања на интелектуални, емотивни и социјални развој. Тежи се, између осталог, ка томе да поред одређеног фонда знања, ученици усвоје одговарајуће обрасце социјално прихватљивог понашања, као и низ вештина које ће им олакшати даље школовање и допринети потпунијој интеграцији у ширу друштвену заједницу. Путем процеса социјализације, чији је школа један од кључних агенаса, настоје се код појединача формирати за живот у друштву важне особине и начини понашања и развити њихова личност са свим својим особеностима.

У *теоријском делу* рада кандидат се бавио се одређењем насиља, облицима насиља, улогама ученика у вршњачком насиљу. Изнет је и кратак осврт на последице насиља као и на програме за превенцију вршњачког насиља. Објашњени су рузични фактори за појаву насиља. Интерпретирана су најновија досадашња истраживања која су аутори извршили у овој области.

Предмет истраживања је испитивање повезаности између полне припадности ученика и њиховог односа према насиљу на часу физичког васпитања.

Циљ истраживања је да се утврди степен повезаности између полне детерминисаности ученика, њихове изложености насиљу на часу физичког васпитања и реаговања на само насиље.

Задаци истраживања постављени су у складу са предметом и циљем:

1. Утврдити проценат ученика који су били изложени насиљу на часу физичког васпитања као и врсте насиља које су трпели.

2. Утврдити проценат ученица које су биле изложене насиљу на часу физичког васпитања као и врсте насиља које су трпеле.

3. Утврдити најучесталије облике насиља на часу физичког васпитања у односу на пол.

4. Утврдити најучесталије реакције ученика на насиље.

5. Утврдити најучесталије реакције ученица на насиље.

6. Утврдити разлике у степену спремности између ученика и ученица да помогну жртви насиља на часу физичког васпитања.

На основу предмета, циља и задатака дефинисана је општа и шест посебних хипотезе.

Општа хипотеза:

(Х0): Пол ученика у значајној мери детерминише њихову изложеност различitim врстама насиља на часу физичког васпитања и начине реаговања на насиље.

Посебне хипотезе:

(Х1): Најучесталији облик насиља међу ученицима је вербално насиље, а најмање присутно је физичко насиље.

(Х2): Изузетно мали проценат ученика је био изложен насиљу, а они међу њима који су трпели насиље били су изложени најчешће физичком насиљу.

(Х3): Изузетно мали проценат ученица је био изложен насиљу, а оне међу њима које су трпеле насиље биле су изложене најчешће вербалном насиљу.

(Х4): Најучесталија реакција ученика који су изложени насиљу на часу физичког васпитања је да узврате истом мером - насиљем.

(Х5): Најучесталија реакција ученица које су изложене насиљу у школи је да ћуте и трпе.

(Х6): Ученици мушких пола показују значајно већу спремност да помогну жртви насиља од својих вршијакиња.

Методологија истраживања

Методологија истраживања обухватила је: ток и поступке истраживања; узорак испитаника; узорак варијабли и математичко - статистичка обрада података.

Ток и постапци исраживања

У истраживању је примењена дескриптивна метода и техника анкетирања за чију реализацију је конструисан анкетни лист (упитник) као инструмент истраживања. Истраживање је реализовано маја 2019. године у основној школи „Јован Јовановић Змај“, у Свилајнцу, на часовима одељењског старешине. Анкетирању су присуствовали и учитељи одељења у којима се вршило анкетирање. Анкетирање је обављено у сагласности са директором школе.

Узорак испитаника

Узорак испитаника за планирано истраживање формиран је у складу са постављеним предметом, циљем, задацима и хипотезама. Истраживање је обухватило 180 ученика (87 дечака и 93 девојчице) трећег и четвртог разреда ОШ „Јован Јовановић Змај“ у Свилајнцу.

Узорак варијабли

Независне варијабле су:

- пол ученика (мушки и женски пол) и
- разред који ученик похађа (трећи и четврти разред).

Зависне варијабле су:

- изложеност ученика насиљу на часовима физичког васпитања;
- облици насиља који су присутни међу ученицима на часу физичког васпитања,
- реакција ученика односно ученица на насиље и
- спремност за помоћ жртви насиља.

Математичко - статистичка обрада података

Добијени подаци обрађени су квантитативно и квалитативно у програму SPSS, а резултати су приказани у појавним фреквенцијама и процентима и то: табеларно и текстуално. Тумачење резултата истраживања је извршено упоређивањем фреквенција и процената одговора, у складу са утврђеним независним варијаблама и фреквенцијама појављивања одговора анкетираних ученика према дефинисаним зависним варијаблама. Статистичка значајност добијених података је утврђена израчунавањем одговарајућих вредности χ^2 теста.

II РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Изведено истраживање показује да проблем насиља постоји и у млађим разредима основне школе и да су ученици млађих разреда све чешће изложени насиљу. Резултати показују да ученици на часу физичког васпитања добијају ружне надимке, бивају исмејавани при неуспеху и да се о њима говоре ружне ствари. Иако нема статистички значајне разлике у одговорима дечака и девојчица, резултати показују да су сви који су трпели насиље без обзира на пол, били изложени вербалном насиљу, најчешће кроз исмејавање када су у нечemu били неуспешни или када су неки ученици наговарали остale да не буду са њима у екипи, затим приликом давања ружних надимака на часу физичког васпитања. Нема ни статистички значајних разлика између ученика и ученица у начинима реаговања на насиље. Највећи број испитаника обраћа се учитељу, затим родитељима, док се 7% изјаснило да ћуте и трпе. Чак 19%, и то приближно исти број дечака и девојчица на насиље одговара истом мером. Утврђено је да нема статистички значајних разлика између дечака и девојчица у спремности да помогну у случају када примете насиље. Подаци указују на то да 16% ученика не покушава да заустави насиље када га примете, док се њих 57% изјаснило да су помогли једном или двапут, а 27% ученика често покушава да заустави примећено насиље на часу физичког васпитања. Подаци показују да код 90% ученика постоји емпатија и спремност да се помогне другу у невољи. Мали број ученика се изјаснило да у таквим ситуацијама не постоје емоције 5%, неким ученицима 2% такве ситуације су смешне, док 3% ученика сматра да 67 су њихови другови заслужили да се према њима тако понашају. Нема статистички значајне разлике између девојчица и дечака. Без обзира на утврђене резултате, са превентивним деловањем на спречавању појава вршњачког насиља треба радити од најранијег узраста и континуирано подизати свест ученика о правима и обавезама.

На основу добијених разлика долази се до закључка да се општа хипотеза, (Х₀) *иол ученика у значајној мери дешерминише њихову изложеносћ различијим врстама насиља на часу физичкој васпитања и начине реаговања на насиље одбације*, односно да се не приhvата.

III ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Кандидат **Верица Тошић** је испунила све Законом предвиђене услове за израду и преглед финалне верзије завршног рада на мастер академским студијама. Завршни рад је у целини урађен са савременим теоријско-методолошким захтевима

израде научних радова. Планирано истраживање успешно је реализовано. Систематично и прегледно су представљени резултати емпиријског истраживања. Обимна и референтна литература истакнутих аутора условила је адекватан приступ теоријском оквиру рада и дискусији добијених резултата.

Комисија је једногласна у оцени да завршни рад на мастер академским студијама има све карактеристике самосталног научног рада и представља значајан допринос сложеној, значајној и актуелној проблематици у области методике наставе физичког васпитања деце млађег школског узраста.

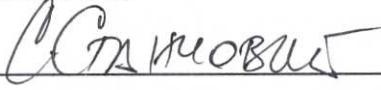
На основу укупне квантитативне и квалитативне анализе свеукупног рада Комисија за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама је једногласна у оцени да је кандидат **Верица Тошић** испунила све законске и научне захтеве које се од ње у смислу писања завршне верзије завршног рада на мастер академским студијама и траже, те предлаже Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу да прихвати урађени завршни рад на мастер академским студијама под називом **НАСИЉЕ НА ЧАСУ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА** и кандидата позове на јавну одбрану.

У Јагодини,

Чланови Комисије:

1. _____
др Александар ИГЊАТОВИЋ, ванредни професор
Факултета педагошких наука Универзитета у
Крагујевцу, за ужу научну област физичка култура
са методиком наставе.

2. _____
др Живорад МАРКОВИЋ, редовни професор
Факултета педагошких наука Универзитета у
Крагујевцу, за ужу научну област Физичка култура
са методиком наставе.

3. _____
др Слађана СТАНКОВИЋ, доцент Факултета
педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за
ужу научну област физичка култура са методиком
наставе.